

Fægtning er godt at lære

- 'for når man er i en skov, kan man ramme en ulv...'

Når faciliteterne er i orden, udstyret er sjovt, og sporten samtidig er god til alle grupper, er det muligt for en forening, der repræsenterer en mindre idræt – i dette tilfælde fægtning – at opleve en ret markant medlemsfremgang. Men det sker ikke af sig selv, og i dette tilfælde er det en dedikeret ildsjæl, der med sin anerkendende tilgang til børnene, får det hele til at spille.

(Foto Lise Kissmeyer)

Opskriften på en succes

Fægtning er ikke nogen stor idræt, og mange foreninger kæmper med at rekruttere nye medlemmer. Det gælder dog ikke i Københavns Fægteklub i Valby, som har oplevet, at samarbejdet med den lokale skole har givet mange nye medlemmer.

Hvad er det, de kan i Valby, som andre kan lære af? Når man kigger nærmere på, hvad der ligger bag succesen, opdager man, at der er mange faktorer, der har haft betydning for væksten i antallet af medlemmer.

Først og fremmest har klubben fået bygget et nyt og lækkert fægtelokale med støtte fra Københavns Kommune. Det store lokale er bygget ind i de eksisterende bygninger på Vigerslev Allés Skole. Det vil sige, det både er meget nemt og trygt for de nye medlemmer at komme i klubben.

Derudover skal man benytte noget 'sjovt' udstyr, når man fægter. Specielle børnehjelme lavet af et let materiale med gitter for. Og plastikvåben, som er nemme at bruge, og som ikke gør ondt.

Sidst men ikke mindst er der Marianne Falk. En frivillig leder, som vitterlig gør en forskel. For den 67-årige pensionerede landsholdsfægter fra Sverige bruger ikke bare al sin tid på at give glæden ved fægtning videre. Hun bruger også rigtig meget tid på at skabe trygge rammer, hvor eleverne trives – samtidig med at de lærer en masse om fægtning og historie.

Tæt kontakt til eleverne

Da vi besøger skolen, er det otte piger fra 4.u, der gør klar til en lektion med Marianne. Før de går i gang med dagens lektion, hjælpes deres lærer og Marianne ad med at uddele et diplom til alle dem, der har været med til fægtning. Et diplom, hvor Marianne har sat et billede af gruppen ind – og så lige et ekstra billede af hende, der ikke var i skole den dag, billedet blev taget. Meget sigende i forhold til at

illustrere instruktørens fokus på den enkeltes trivsel og have et øje for alle deltagere.

Dagens undervisning begynder med fangeleg efter en handske, der ligger i midten. Allerede her er pigerne på vej ind i en fægtebevægelse med at løbe frem og tilbage. Efter opvarmningen skal pigerne have 'den sjove fægtejakke på', og Marianne hjælper dem med at spænde den ordentligt. Al udstyr ligger parat på bænken. Hjelmene og plastik-fleuretterne. Pludselig ligner de otte piger noget fra en musketér-film.

Hver klasse får deres eget program

De otte piger fra 4.u er bare et af den 16 hold, som Marianne kører i Valby og Bispebjerg. Kontakten til skolerne har Marianne selv stået for. Det er først for nylig gået op for hende, at de fleste skoler har en ansvarlig lærer, der er koordinator for Åben Skole. Marianne har været rundt og har hevet fat i de enkelte idrætslærere. Men det har vist sig at være en meget effektiv måde, for efter starten sidste år, kører lektionerne for fuld udblæsning:

"Jeg laver forskellige programmer til hver enkelt gruppe, alt efter hvor mange de er, og hvor lang tid de ønsker. Jeg har haft helt oppe imod 45 1. klasses elever i én gruppe. Det var nu også lidt for mange... Nu ligger lærerne faktisk på knæ for at være med, men mange af dem må vente lidt," forklarer Marianne og fortsætter: *"Jeg arbejder med fægting hver dag, og jeg vil bare gerne lave det til en god klub. Og nej, jeg bliver ikke træt. Jeg får snarere god energi ud af det, for jeg elsker at være sammen med børnene".*

Alle penge går til udstyr ikke til instruktør

Undervisningen glider i en rolig rytme. Først stiller pigerne sig op og laver trinene. Så skal de stå med samlede fødder og lave udfald, så hinke frem og tilbage, og pludselig fyldes luften af franske udtryk: *"Marche... rompe..., engarde..."*

"Den bagerste hånd op til balance... hælen i først ... udfald og stræk armen...!"

Mariannes teknik bliver introduceret på rekord tid. Snart efter er pigerne klar til at fægte mod hinanden på skift og roterer efter et par minutter.

Det ser godt ud og ligner 'rigtig fægtning'. Pigerne skal begynde med at hilse på hinanden, og Marianne gør meget ud af, at når de er færdige med at kæmpe, skal de tage hjelmen af og sige tak for kampen med den hånd, som de ikke har fægtet med.

Marianne får ingen penge for sin indsats, men Københavns Kommune støtter aktiviteterne med 500 kr. pr. lektion. De penge går direkte til klubben, og det er derfor projektet kan fungere, for pengene bliver brugt til at købe det specielle udstyr til skolebørnene. Sikkerhedsvesten, den lette hjelm og de bløde plastikvåben.

Den snakkende og spørgende pædagogik

En særlig undervisningstilgang, som Marianne praktiserer, er 'den snakkende historie-undervisning'. Hver gang der er en lille pause eller et ophold, så fortæller Marianne noget om fægtingens historie, eller hun spørger til noget, hun tidligere har fortalt eleverne.

Eleverne lytter og svarer. De ved, hvad de gamle riddere gik efter, når de fægtede mod hinanden til hest. - Hesten! De ved, at man har fægtet helt tilbage i det gamle Egypten. Og de finder ud af, at der ikke var danskere med til OL i fægtning. Men de ved, OL blev afholdt i Rio, og at Rio ligger i Brasilien.

Fægtning kan i det hele taget gøre en masse godt for eleverne, understreger Marianne:

"På forældremøderne har lærerne fortalt, at der kommer flere forældre og spørger dem, hvad de har gjort ved deres børn herovre i skolen, fordi deres børn er mærkbart bedre til at koncentrere sig og fokusere. De børn, der bliver ved med at gå til fægtning, lærer også sig selv at kende på en anden måde. De lærer dem selv og deres grænser at kende. Jeg har flere gange oplevet, at nogle af de elever, der er blevet mobbet og har siddet i et hjørne, fordi de ikke turde være med, at de med

tiden har lært at bide fra sig gennem fægtningen. De træder i karakter og lader sig ikke byde alt”.

Pigerne kan godt lide at kæmpe og lære historie

Efter lektionen er færdig, pigerne har lagt udstyret pænt på plads og sagt ’tak for i dag’, bliver Ida og Luna tilbage til en kort evaluering af fægtningen:

- ”Det er sjovt at prøve at have kampe, og det er helt trygt, for der kan jo ikke ske noget...

- Og det er godt at få lov at prøve noget, man ellers ikke ville komme til..

- Og det er også godt at få lov til at være sammen med de andre venner og lave noget sammen. Vi har det hyggeligt...

- Det er skægt at gå tilbage i tiden.

Kampene er også sjove – også selvom man taber,...

Men der er meget varmt under hjelmene ... ”

Og så kommer det store spørgsmål til dem til sidst. - Hvad synes de ellers, de kan lære af at fægte? ”Jo, når man er i en skov, så kan man ramme en ulv,” lyder det lidt uventede svar ...

Der er brug for flere frivillige

Der er stille i fægtesalen, efter pigerne er gået, men udenfor er det næste hold allerede klar. Marianne kan lige nå at kommentere projektet med at få flere børn til at møde fægtesporten:

”Der er brug for flere frivillige. Det her kan jo kun ske, fordi jeg er pensionist, og jeg har tid. Så vi skal i gang med at skaffe nogle flere, der kan hjælpe til,” siger Marianne.

Muligheder og udfordringer:

- Fægtning er en idræt, som alle kan begynde til – også de elever, der kan være motorisk udfordrede.
- Historien illustrerer vigtigheden af at være opsøgende – og hvilken forskel, én ildsjæl kan gøre.
- Vigtigheden af – og potentialet i – tydelige støttemuligheder.

Udfordringer:

- Det er et skrøbeligt projekt, der er afhængig af én person.

FAKTA OM PROJEKTET

HVOR OG HVORNÅR

Forløb med klasser og grupper af forskellig størrelse og på forskellige klassetrin – også modtageklasser for flygtninge. Forløb af varierende længde alt efter, hvad der passer ind i klassens program.

INITIATIVTAGER

Marianne Falk har selv taget initiativet og opsøgt idrætslærerne enkeltvis, før hun vidste der var en koordinator ansat. Men den direkte kontakt har givet mange tilmeldinger.

FORENINGENS MOTIVATION

Klubben vil gerne have flere medlemmer, og Marianne Falk vil gerne have flere børn til at opdage glæden ved at fægte.

SKOLENS MOTIVATION

Lærerne vil gerne have forløb, hvor de selv kan bestemme længde og omfang, så de kan få fægtingen passet ind i skemaet.

DAGLIG LEDELSE/UNDERVISNING

Det er Marianne, der står for alt det praktiske – også at lave et diplom til dem, der har været igennem kurset.

ØKONOMI

Kommunen har givet støtte til salen, og de støtter også de enkelte hold. Men instruktøren gør det gratis, og alle penge går til specialudstyr.

FREMTIDSPERSPEKTIVER

På sigt er der brug for flere instruktører. Det er sårbart med bare én.